

PATNUBAY NĠ BAYAN

THE PEOPLE'S GUIDE

YEAR
TAON II

MANILA, JULY,
MAYNILA, HULYO, 1916

No.
BLG. 15

Macleod & Co. Inc.

MANILA, CEBU, CHICAGO, NEW-YORK, LONDON.

Exportadores de Fibras

Agentes de Compañías de Seguros

contra incendio y de lineas

de vapores para América y Europa.

G. URRUTIA Y C.^a

Exportadores é Importadores

Comerciantes en toda clase de productos del país.

Consignatarios de los vapores.

"Albay", "Ntra. Sra. de Begoña," "Amelia", y Pailebot "Equis"
con servicio regular a los puertos de Legaspi, Tabaco,
Lagonoy, Daet, Nueva Caceres y Guinayangan,

Muelle de la Industria 1043

MANILA, I. F.

Direccion Telegrafica: **"URRUTIA"**

Claves: **AI, ABC, 4.a y 5.a Edicion y Lieber's**

P. O. Box 597.

Telefono 319.

Insular Lumber Company

Our Tanguile and Almon Lumber Offers an Acceptable
and Reasonably Priced Substitute.

FOR

MAHOGANY

**Large Stocks Always on Hand Well Manufactured
and Seasoned**

Write for Samples and Prices.

MANILA, P. I.

THE PEOPLE'S GUIDE

ENGLISH SECTION

EDITOR: P. L. STANGL, B. S.
P. O. Box 733, Manila.

PROPRIETOR AND MANAGER:
SOFRONIO G. CALDERON
705 Teodora Alonso Stn. Cruz, Manila.

SUBSCRIPTIONS

Single No.	10 centavos
One year	P 1.00
.. .. in provinces and	
U. S.	.. 1.20
Foreign: one year.	.. 1.50

2ND YEAR.

MANILA, JULY, 1916.

No. 15.

The National Bank

No one institution has within its character such boundless possibilities of contributing toward the economic emancipation of these islands, as the recently created National Bank. Whatever may be the attitude toward it by similar, private, institutions, and those behind them, dictated as it is by self interest, there can be no question that it is called upon to be and easily may become, the solid key-stone of the arch of national prosperity.

To do so it is imperative that the Filipino and foreign, as well as American, population make it genuinely THEIR Bank, in so far as acquiring its shares, depositing funds, and utilizing its facilities are concerned.

Once the shares now open to purchase have become the property of the people, it is to be hoped that a future legislature will so amend the present law as to make all the shares available for purchase, instead of only 49%, as the time must and will come when the government should cease to be other than a watchful supervising and controlling agency, but should leave the business as such to private hands as soon as the country is ready for it and shows its willingness by the purchase of all the stock.

But in order that the Bank may so fulfill its mission, its directors must never lose sight of the fact that it exists for the purpose of helping those who need help most and are least able to get it elsewhere, the middle class farmer,

tradesman or manufacturer, rather than the big corporations, the landowners, of princely haciendas, or the individual or group of them whose transactions are expressed in six cyphers or more.

Loans of a million pesos to concerns like the Mindoro (Havemeyer) sugar estate are not the kind of transactions to create confidence in the ability of the men in charge or the stability of the institution. Twenty transactions like that will only benefit twenty units out of thousands clamoring for help and use up the whole present and prospective capital of the Bank. Such concerns can get money as cheap in the United States, even in these abnormal times, and if they cannot, their security is too poor a guarantee for the national Bank. That million pesos would have meant 20 loans of P50,000 each, thus helping that number of deserving planters, or, in still lesser amounts, have been a blessing to that many more.

And to what end? that a huge syndicate can reap a quick profit off the present high prices, which, after paying the interest, would leave fat pickings for the stockholders, of which probably not one is in, or interested in the welfare of, the Philippines.

Such transactions may look pretty and perhaps even business like on paper, but they are in open and direct violation of the spirit behind the law that made it possible.

Let everybody work together to make the Bank a success; the officials, by not continuing the methods of the former agricultural Bank, which made the same a failure; business men and the general public, by making the fullest use possible of the Bank, and all pull together.

"RETRATO"

¿Quereis tener buenos Retratos a precios sumamente barato?

Acudid a la Fotografia TONDO MODERNO, Azcarraga esquina Ilaya, Tondo, Manila, donde encontrareis Fondos Preciosos y Modernos, con Painadora Gratis todos los dias.

J. Estella.

Bb. Dolores L. Lopez,
Kalihim ng Lupon ng mga "Ilaw ng Diwa ng Ilaw at Panitik"

The Month of July in American Historical Events

1. Battle Gettysburg begun, 1863.
2. President Garfield shot, 1881.
3. Cervera's fleet destroyed, Santiago, 1898.
4. Independence Day.
5. British captured Ticonderoga, 1777.
6. Battle Carthage, Mo., 1861.

7. Mrs. Surrat hanged, 1865.
8. Abercombie defeated, 1758.
9. Braddock's defeat, 1755.
10. Columbus born, 1447.
11. J. Q. Adams born, 1767.
12. Hull invades Canada, 1812.
13. Draft riots, New-York, 1863.
14. Second Chicago fire, 174.
15. Santiago surrenders 1898.
16. Stony Point captured, 1779.
17. Battle Point au Play, 1814.
18. Fort Mackinaw captured, 1812.
19. Assaults on Fort Wagner, 1863.
20. Great fire in New-York, 1845.
21. Confederate Congress met, 1861.
22. First Battle Bull Run, 1861.
23. McPherson killed, 1864.
24. Battle Caloosahatchie, 1839.
25. Van Buren died, 1862.
26. Battle Lundy's Lane, 1814.
27. Louis Philippe died, 1850.
28. John Morgan captured, 1863.
29. Fighting ends at Atlanta, 1864.
30. Confederate soldiers paroled, 1865.
31. Chambersburg burned, 1864.
32. Battle Montmorenci, 1759.

The Mausoleum of Halicarnassus

FRED MYRON COLBY

If my readers will unroll the map of the world and look at Asia Minor, they will see in the southwest part of that famous peninsula, looking out over the Ceramic Gulf, the little Turkish town of Boodroom. It is a most miserable place, dirty and squalid, and you wonder what in the world there is interesting here. I will tell you. Boodroom occupies the site of the old Halicarnassus, where stood one of the seven great wonders of the ancient world.

Such a beautiful and costly tomb as it was, though! It would have made your eyes stare to have seen it, with its white marble walls, hundred elegant Ionic columns, its sculptured lions and warriors, its pyramidal summit rising two hundred feet in air, surmounted by a colossal marble quadriga, with a statue of the monarch

ANTONIO M. H. LIM-GENCO Y CO.

Plaza del Conde No. 127, Manila, I. F.

Comisiones y Consignaciones de tabaco rama de Isabela,
Cagayan y Pangasinan.

Telefono 3620.

P. O. Box 901.

to whose memory it was erected. Nowhere in all the world was such another wonderful tomb.

Halicarnassus itself was a great and beautiful city, half Greek and half barbaric, which just then had been made very wonderful by famous Greek artists under the patronage of its sovereigns, Mausolus and Artemisia. Employing the wealth which had come to them from former kings, these two rulers made the Carian capital by far the loveliest city that faced the warm billows of the Aegean.

Under the bright southern sky, temples and palaces of wondrous beauty rose to greet the sunlight. Huge theaters were built, and magnificent quays and chariot courses. The Greeks were all great builders; but none of them builded as Mausolus and Artemisia builded. The best artists of the time lavished their genius upon the structures which made Halicarnassus glorious. Everywhere were marble roofs and graceful columns shining fair under that eastern sky. One old writer was so charmed with it that he termed the Carian capital fit for a city of the gods.

But nothing that they built was so beautiful and famous as the monument they reared for their tomb. Begun by Mausolus, it was finished by Artemisia, and even in their lifetime it was a wonder of the world. Its architects and artists were the most skillful and famous in Greece. They came to Halicarnassus from Athens and Syracuse and Corinth and Samos, and far Tarentum that looked out over the western sea—the most clever workers in iron and marble, in wood and gold. Pytheus and Satyrus draughted its plan, and its sculptures were wrought by Scopas, Bryaxis, Leochares, and by the matchless Praxiteles, whose hand had carved the Cnydian Venus. How long it was in building and how much it cost, we are not told; but at last it towered complete against the blue sky, a mountain of white marble, the most magnificent cenotaph the world had ever known.

Artemisia died as the work was finished, and they buried her beside her husband, under the marble roof of the gorgeous tomb she and Mausolus had designed together; and, while the torches are gleaming and the incense is burning in the sepulchral shrine, we will imagine we are young Greeks coming in from Rhodes or Delos to visit this wonder of the world. We sail into the famous harbor between two antique piers. Above us rise the terraced slopes of the great capital, each terrace crowned by works of masonry. On the lower terrace stands the wonderful tomb.

Its grandeur awes us. The white, gleaming mass looks down upon us from a height as elevated as Bunker Hill Monument. It is temple and palace and pyramid combined—a vast rectangular structure whose sides are 470 feet in circumference. On the west side of the platform there is a flight of steps leading to a higher terrace. We descend the marble stairway; sculptured lions gaze savagely upon us from their pedestals. At each corner two mounted Amazons spur either way with spears in rest. The figures upon the walls celebrate the wars of the Amazons, carved artistically, and gleaming in the sun.

Passing between the huge pillars, we enter a richly decorated and sculptured chamber. Surely this is the burial vault. But no: on farther through a door of ivory that swings on noiseless hinges, and we find ourselves in a smaller room. Small indeed it is, but every inch of its walls gleams with gold and gems. And here, with lamps of alabaster, fed with sweetest oil, burning before them, are the sarcophagi of the royal sleepers—of Mausolus the superb, and of Artemisia the loving. From the corners colossal statues of the gods look down, keeping a silent watch over the sacred dead.

We climb to the third story, and find a vast and lofty room, ornamented with carving and statues, masterpieces of Grecian art. An altar stands here for sacrifice. On the outside a portico of thirty-six Ionian columns, sixty feet high, slender, graceful shafts, stretches around the building. Capping the roof is a pyramid of twenty-four steps, crowned by a colossal group, a chariot with four horses, and in the chariot the statue of Mausolus himself, carved by Praxiteles.

Through the suns and storms of fifteen hundred years, the grand and beautiful structure stood, the wonder of a wondering world. The Carian kingdom passed away. Halicarnassus the splendid lost its glory, and new races drank of the waters of the springs of Salmacis, where young Herodotus sipped many a cooling draught; but Artemisia's monument stood on its elevated site still attracting admiration. At last an earthquake threw it down, scattered its costly marbles, and buried its beauty in dust and rubbish. There it lay for years until two English travelers exhumed its broken grandeur. The sarcophagi of the royal sleepers have perished, but the statue of Mausolus is still preserved: and if any of you ever visit the British Museum, you can see there the image of the man for whom a wonder of the world was built, and who has given his name not only to the splendid structure of Artemisia, but to all similar monuments.

Valentin Manglapus

ABOGADO

Residencia:

Madrid. 234

Tel. 8334.

Bufo:

Gral. Luna 87,

Tel. 4664.

CASEY'S HOSPITAL

—FOR—

Sick Shoes and Clothes

Dr. Casey Chief Surgeon

307 M. H. del Pilar.

Phone 3878

Celestino Chaves

ABOGADO Y NOTARIO

702 Azcarraga, esquina

Juan Luna

Telefono 8038

Bb. Consuelo R. Gonzales,
Ilaw ng Diwa ng "Ilaw at Panitik"

Light on the dim past

A great stride in searching the history of the past has been made by Clarence S. Fisher, head of an expedition that was sent to Egypt last fall by the Museum of the University of Pennsylvania. Through the discovery of one of the greatest temples of Memphis, home of the ancient Pharaohs, the way has been paved for gaining a wide knowledge of nations that are now merely names, and of the study of civilization in the making.

Scholars believe that Moses actually frequented at one time the temple that is being unearthed. For enough has already been learned to show that it was built either by Seti I. or Merneptah, son of Ramesses II. Egypt reached the height of its power under Ramesses about 1325 B. C. Two generations after him came Moses, and it is hoped that the inscriptions which the scholars are now engaged in deciphering will throw much light on Biblical history in Egypt.

The possibilities, indeed, are almost unlimited. Memphis was founded about 5,600 years before the time of Christ, according to the best authorities. When Menes, first king of Egypt, made it his capital, it already was a large and flourishing city; possibly, it had been in existence for hundreds of years at that time, before the dawn of any recorded history that has been read up to the present. Races of which we have had no traces may have founded it, and it is the hope of scientists to find some records in the temple now being unearthed that will yield information about these ancient peoples whose histories antedates that of the Egyptians.

Reading as a factor in culture.

BY MARGARET McLEOD.

At a second-hand bookstore not long ago a young woman picked up a book which, as the name on the fly leaf showed, had once belonged in the library of an eminent scholar in that city. He was dead and much of his library had been scattered, including the volume she was able to purchase for twenty-five cents. It was not a profound book, though it had been the property of a noted scientist, but it was a well written story of modern life, by which he had probably entertained himself when he felt the need of relaxation.

When the girl came to read her purchase she found that the previous owner had marked it as he read. Striking figures of speech were underlined and pungent comments were written on the margin. A grammatical blunder was corrected, as was a misquotation from an Elizabethan author. A woman character who, in the first chapter,

THE SANITARY STEAM LAUNDRY

CO. INC.

THOS. J. WOLFF, Manager.

May sadyang paraan sa paglala-
laba ng damit na

FINONG LANA

TEL.

529

Nasa daang ARLEGUI
blg. 908-918

Malinis, Mura at Madali

referred to herself as a widow, toward the last of the book was mentioned in connection with a husband. The character was so insignificant that probably not one reader in a hundred noted the inconsistency, but a marginal note referred to the page where the woman in question casually mentioned her widowhood. The girl who read the book admitted afterward that she felt as if she never really read another. She began to appreciate the difference between skimming through a piece of literature and reading it so as to know what was in it.

A girl with a slip of paper in her hand on which a list of words was written, went to the dictionary and began looking them up in order. Her sister took the list from her, and began to read it over. "What impossible words!" she exclaimed. "Where did you run across them, or did you make them up?"

"Of course not. They're real words."

"Maybe they are," said the critic. "But I never saw any of them."

"Oh, I guess you have."

"I tell you I never did." She began to read the list throwing considerable contempt into her voice. "Do you mean to tell me that if I saw such a word in a book I shouldn't remember it?"

"All I know about it," her sister said quietly, "is that I took all these words out of the book you finished last night. If you never saw them before, there must be something wrong with the way you read."

Many a girl in her reading comes across words which are new to her and slips over them without ever discovering that she has encountered a stranger. Such reading does little to increase one's vocabulary and information, or to add to one's culture.

Tagalog-English Dictionary

(Continuation)

AGIW, *n.* Cobwebs.

AGIW.—*Dysoxylum Blancoi*, V. Tree 16-20 meters high. Leaves glabrous, odd-pinnate, petioles very long; leaflets entire, opposite, short-petiolate, acute, oblique at the base. Flowers in axillary panicles. Calix, 5 imbricated sepals. Corolla, 5 linear lanceolate petals united at the base. Staminal tube, 10 toothed and 10 anthered. Ovary 5 celled, each cell containing two ovules. Style somewhat longer than the stamens. Stigma thick and depressed. Seed vessel globose, depressed,

The American Bible Society

503 Avenida Rizal.

Nagbibili ng mga Biblia sa iba't ibang wika.
Inyong pagsadyain at pagkakalooban kayo ng ayon sa halagang taglay ninyo.

Ateneo Rizal

College of Pharmacy—College of Medicine—
College of Agriculture—College of Mines.

Founded 1904—Incorporated 1909

The new term opens July 1st. Inscription now open. New laboratories and greatly improved courses and equipment.—The best College of its kind,—special night courses in shorthand, Typewriting and preparation for civil service examination. Fees moderate.

For particulars apply to 719-723-725 Rizal Ave. Sta. Cruz. P. O. Box 733.

somewhat downy, 5 angled; with 5 compartments each containing 2 seeds. *Habitat*.—Batangas and Laguna. *Uses*.—The bark of the trunk, dry and finely powdered, is used in doses of 1 1/2-2 1/2 grams as an emetic, and according to Padre Blanco, its effect is very certain. It is also a febrifuge, and Padre Mercado states that it cures "all forms of asthma, suffocative affections of the chest and griping pains of the belly". He also states that it yields marvelous results in malarial fevers, given during the cold stage in doses of 48 grams in water or wine in which it has macerated 12 hours. He also recommends its use before breakfast as an anthelmintic in lumbricoids, and finally attributes to it virtues as an emmenagogue. Padre Blanco calls attention to the species *D. schizochitoides*, Turcz. (*Turroca octandra*), *Himamaw*, Tag., as a substitute for *D. Blancoi*. The Tagalo "herb-doctors" pretend that the part of the bark near the earh is doubly efficacious, for which reason they administer only that portion which is within one meter of the ground giving it in the doses already mentioned.

AGIWIN, *v.* ("in" form of agiw) To have the place full of cobwebs.

AGLAHI, *n.* Provocation, cause or motive of anger.

AGLAHIIN, *n.* ("in" form of aglahi) To provoke or incite (definite)

AGNAS, *n.* Break, or destruction of anything (uncommon)

AGO (Tayabas word), Foolish, stupid.

AGOOT, *n. h.* A kind of fish.

AGOS, *n.* Current of water.

AGoy, *n.* Synonym of "agay".

(To be continued)

LA RIZALINA

71 Rosario, Maynila, K. P.

NAGBIBILI ng mga sombrero rito at gayon din ng sa Europa;

ng mga barong lalake, kuelyo, korbata, ibp.

ng mga payong, sapatos, ibp.

Mura ang lahat.

¡HINTAY KAYO!

¡NATIKMAN NA BA NINYO ANG AMING

Ginebra Ayala

Ginebra S. Miguel

at Ginebra Nacional?

¡Kung Hindi pa, ay Sayang na Sayang!

Makapagpapatotoo pa ng kanyang buti ang walang tigil na paglakas ng
aming pagbibili at ang mga pagpuri ng nagsisibili sa amin.

!!!TIKMAN NINYO!!!

Nang kayo'y magsipaniwala.

MGA LUGAR NA KABIBILHAN

Pakyawan { Sa aming gawaan No. 625, Echague, Maynila.
Sa aming tinggalan No. 630, „ „

Ayala at K.^a

Fabrica ng Alcohol.

Na itinatag noong 1834---May 82 taon na ngayon.

Echague 630-652, Maynila, S. P.

PATNUBAY NG BAYAN

PAHAYAGANG BWANAN

NAMAMATNUGOT

Sofronio G. Calderon.

PANGASIWAAN

705 Teodora Alonso, Sta. Cruz.

KARUNUNGAN

KAGALINGAN

AT KAPAYAPAAAN

HALAGA:

Isang salin: ..... 10 cent.

Isang taón: ..... P 1.00

Sa lalawigan at E. U. , 1.20

Sa ibang lupain .... , 1.50

Taón II

MAYNILA, HULYO, 1916.

Blg. 15

Mga mungkahi ng "Patnubay ng Bayan"

PAGKAKASUNDUAN

Ngayo'y tapos na ang halalan. At kung paa-nong pagkaraan ng unos at pag-aalapaap ng pangnanorin ay humahalili ang maliwanag at kaa-yaayang panahon, maging gayon na rin nawá sa atin, na pagkatapos ng mahihigpit na pun-yagian ay sumapayapa at magkásusundô, na hwag iringin ng nanagumpay na kandidato ang nangakalaban niya, kungdi mag-isip ng lalong mabuting mungkahing ikagagaan ng pamumuhay natin; at gayon din naman yaong nangatalo na hwag magtaglay ng masamang damdamin, kungdi bagkus tumulong ng kanilang kaya sa mga nagtagumpay yamang ang adhiká ng ba-wa't isa, sa akalá namin, ay ang pag-ibig sa bayan. Isipin nga natin na tayong lahat ay magkakapatid na anak ng isang bayan, ng Pi-lipinas.

Ang Bangko Nasyonal

Ang pagkatatag dito sa atin ng isang BANCO na pangbansa ay nangangahulugan ng isang ka-palaran ag ating bansa at marapat kalingain ng lahat, na siyang paglagakan ng salapi at tulungan sa mga layon nito.

Dapat din namang isipin ng nangamamatnu-got ng nasabing BANCO na ang bankong ito ay itinatag sa ikagagaling ng lahat at dapat sika-ping malingap ang lahat at hwag ang ilang

lamang samahang malaki, sapagka't kung mag-kakagayon ay hindi magiging banco ng bansa ó bayan kungdi ng ilang samahan lamang, at malilisyá nga sa talagang layon ng pagkakata-tag niyan.

Ang mga Paaralan

Ngayong bukás na ang mga paaralan ay da-pat samantalain ng lahat ng magulang ang pagpapaaral sa kanilang mga anak at lalong mabuti sana'y patí sa kanilang mga alilá. Kai-pala'y hindi matatanggap na lahat sa mga pa-aralang bayan; ngunit marami namang ibang mga paaralan na katututuhan din naman. Ang mga anak na babae ay di dapat matangil. May mga magulang na nangagmamamawid, na ang anak na babae ay di na kailangang paturuan, sukat na lamang sa matutong bumasa't sumulat, dahil anila, paglaki ay mag-aasawa't iiwan sila. Ito'y isang maling paghahaká at labag sa katwiran. Una'y dapat nilang isipin ang kani-lang katungkulan sa harap ng Dyos at sa harap ng bayan hinggil sa kanilang mga anak, na dili iba't ang kumandili, magpalaki at magpaaral; ikalawa'y dapat tantuin na ang babaing maru-nong at mabait ay di makalilimot ng aruga ng kanilang magulang at matututong gumanti ng kaukulán, at sakali mang di magkagayon ay isa

"EL 82"

TINDAHAN NG PINTURA

LIWASAN NG BINUNDOK, TELEFONO No. 82.

PAPEL BEGETAL, na pandibuho at gamit ng mga bordadora	P 0.05 ang dahon.
PILTRONG CARDENAL, magaling na panala ng tubig	,, 9.50 bawat isa.
TAPON PATENTE, na losa gamit sa mga botella ng tubig	,, 0.07 ,, ,,
ENREHADONG KAWAD, galbanizado gamit sa kulungan ng manok ..	,, 0.30 ang metro.
RATONERANG KAHoy, pang huli ng munting daga	,, 0.10 bawat isa.
TIANING KAHoy, sipit sa damit ng mga labandera	,, 0.20 ang dosena.
GARAPIÑERA GEM, mura, matibay at magaan gamitin	,, 3.75 bawat isa.
PINTURANG MURALO, maputi at dekolor pamintura ng bahay	,, 0.40 ang kilo.

nang kasiyahang loob ng magulang na sila'y nakaganap ng kanilang tungkulin hinggil sa kanilang mga anak; ikatlo'y dapat unawain na ang batang babae ngayon ay magiging ina sa habarapin at siyang unang magpapalakí at mag tuturò naman sa kanyang magiging anak, na kung ang inang iyan ay hangal ay di nga maaasahang makapagtataguyod ng isang likas at ugaling wastó sa kanyang magiging anak, na ito'y isang malaking kapasanan sa lakad ng pamamayan ng isang bansa at ikapat ay dapat talastasin na ang babaing hangal ay madaling apibin ng kanyang asawa dahil sa kamusmusan, samantalang ang isang babaing matalino't marunong ay pinagbibigyan pitagan, hindi lamang ng kanyang asawa, kungdi ng lahat: anop't ang isang babaing matalino't marunong ay hindi lamang ligaya't dangal ng magulang, kungdi suligi pa't kapurihan ng bayan: kaya't papagaralin nga ng mga magulang ang kanilang mga anak maging lalaki at maging babae.

SA HATINGGABI NG PANANALIG

Ilán kaya ang tutupád?...

(Sa mga kandidatong nagsipagwagi sa halalan).

Ang Bayan ko'y manghuhula. Hinulaan ang pangarap ng daigdig ng pagasang nagdidilim sa bagabag... Sa sungit ng hatinggabi'y mga tama ng liwanag ang guhit na inihula't mga guhit na may sinag ng ningning ng kabihasanan ang sa Bayan ay sagisag.

Sa dami ng mga taong napapili sa tungkulin, ang pinili'y mga taong nangungusap ang damdamin. Sa larangan ng talinong magtatanggol sa alipin, ay basal na mga utak ang naghandog ng paggiliw... May araw na ang busabos ay sisikat na bituin.

Bawa't bayan, bawa't lungsod ay may anak na bayani, ay kung ano't himala nga lamang yatang may duhagi tayong laging namamalas na ang daing ay pagkasi... Mga bunsong naglalahad ng kamay at pagpupuri ang sa puno'y humihingi ng tamis ng pagkandili.

Nakita na nating madla sa sinugo nitong bayan ang nagpako ng pangakong tutupad sa katungkulan, ngayong tayo'y may bago na namang piling mga kawal na ang sumpa'y siyang anak na hahanap ng liwayway, ay tunay na kayang tayo'y makalasap ng palayaw?

Ilan kaya ang tutupad sa pangakong magpuputong ng dangal sa noo nitong bayang sa pighati naglulunoy? Mga anak na magiting ng dakilang mga layon ang nagsigaw ng pagasang ang **kurás** ay isasalong at aawit sa Kalbaryo ng awiting mahinahon!...

G. ANTONIO MONTENEGRO,

Nahalal na Kinatawan ng Pook na Hilaga sa
"Kapulungang Bayan."

Araw na ng Katubusan, panahon na ng paglaya! Sa bibig ng bagong Sugo maririnig na payapa na sa gabing nagsusungit sa pagarap na dakila ay bubulas ang liwayway na may ningning ng pithaya at sisikat ang bituing may kasunod na bandila.

Nahango na sa libingan ng pagibig ang pagasa na ang Eden sa Silanga'y aabutin ng umaga at ang diwang takipsilim ay tatanggap ng halina... Tayo, tayong nanaginip sa dilin ng pagdurusa, ay gigising na may galak, mumulat na maligaya...

May sumpa ang kandidatong sa bayan ay inilahad, na kung siya'y ihahalal ay gagawa ng marapat; ngayong kayo'y mangagwaging daladala ang watawat, ang pagasang nagsalaho ay sa inyo ihanap ng liwayway na maningning, ng magandang bagong palad,

Hihinting sa labi ninyo'y mamanaag ang liwayway na ligayang inilipit sa dilim ng paglalamay, at sa puso naming lahat ay marikit na larawan ng pagibig na dakila ang palang sa inyo'y alay. at ang awit ng papuri'y ipuputong na mainam.

Mga bagong kinatawan, bagong puno't bagong hari... Sa malaong kasawian at lusak ng dalmhati, ang hintay ay bagong palad at tamis ng luwalhati. Kung sa gabi ng pagasa ay sa luha namalagi, sa araw ng pananalig ay kayo ang bahaghari.

Lahat kayo'y inasahang tutupad sa isinulit, sasagot sa mga tanong nitong bayang tumatangis at yuyuko sa watawat ng Batas na naguguhit. May bulaklak ng parangal na handa ang nananalig sa kawal na naglilingkod ng matapat na pagibig.

Enrique Rivera

TAILOR-SASTRE

348 R. Hidalgo, Sta. Cruz.

Se reciben todas clases de trabajos concernientes al ramo, y segun a la última moda, para caballeros y niños.

H. M. MAYOR

DENTISTA

Gumagamot sa mga paraang pangkasalukuyan ayon sa mga huling pagkasulong ng karunungan at pagsasagawa ng odontologia.

Bumubunot at gumagamot sa walang bayad sa mga mahirap.

Magsadya kayo sa kanyang tangapan upang inyong matunayan.

Marry Chiles Christian Hospital

135 Calle Gastambide, Sampalok.

Tel. 3723.

Manila.

G. JOSÉ G. GENEROSO,

*Náhalal na Kinatawan ng Pook na Timog sa
"Kapulungang Bayan."*

Kalakip ng aming bating may hiyas ng kagalakan, ang pagasang kayo'y hindi Adolfo ng Inang-Bayan. Nakahanda ang pamagat na kayo ay bagong silang na katoto ng bayaning nagpasikat niyong Araw... Kayo'y mga Manunubos na bago ng Kalayaan!

Hulyo, 1916.

TAGA-EDEN

Mga mahalagang pananalita ni Dr. JOSE RIZAL. *

*Tinipon ni Mariano Banting
(Kurugtung)*

"Aayaw kayong ihawig sa kastilâ? sa gayon ay magpakatangî kayo sa pagbabadhâ ng sariling kaugalian, itayo ninyô ang tungtungan ng bayang pilipino. Aayaw kayong bigyan ng pag-asa? Mabuti ngâ! Hwag kayong umasa sa kanya, asahan ninyo ang sarili at kumilos kayô."

"Matutong magsangalang ang bayan, na ang bawa't isa'y magtaugol sa kanyang sarile."

"Ang malabis na lakás sa kamay ng mga tao, at mga taong hanâal na puspos ng mga di totoong

damdamin, na sa kagalingan at walang dalisay na kapurihan ay isang sandata sa kamay ng isang ulol sa kasamahan ng mga walang hawak."

"Walang sariling bayan ang kataasan ng isip; ang kataasan ng isip ay tulad sa ilaw, sa hangin: pag-aari ng lahat; walang sariling bayan gaya ng alang-alang, gaya ng buhay at gaya ng Diyos."

"Lumipas na sa Pilipinas ang matataandang kaugalian; ang mariringâ na gawâ ng kanyang mga anak ay hindi na nangyayari lamang sa loob ng sariling bahay; iniwan na ng paroparong silangan ang sariling tahanan; sa mga lupaing ito'y ipinakikilala na ang pag-uumaga ng isang mahabing araw sa pamamagitan ng maniningning na kulay at namumulamulang pagbubukang liwayway, at ang lahing itong nagugulaylay sa boong gabí ng istorya samantalang lumiliwanag ang araw sa iba't ibang lupain, ay muli ngayong gumigising na kumikinig sa untô ng elektrisidad na sa kanya'y gumibik sa pakikipanayam sa mga bayang kalunuran, at hinihingâ ang ilaw, ang buhay, ang pagkabihasang ng una'y kanilang minana na pinapagtibay ng walang katapusang mga lagdâ, ng hindi naglilikat na paggulong ng panahon ng mga pagkakaiba't iba, ng di nagmamaliw na paghahalihalili ng pagsulong."

"Ibig kong maging malayâ, mabuhay ng malayâ."

"Anô na lamang ang sakít ng katawan sa sakít ng damdamin? Anô na lamang ang kamatayan ng isang tao sa kamatayan ng isang bayan?"

Ang nagbibigay ng kanyang salapi at buhay sa pamahalaan ay may karapatang humingâ rito na bigyan siya ng liwanag upaug kitaing lalong mabuti ang kanyang salapi at maingatang lalo ang kanyang buhay.

Ang tubig ay matabang at napainom, nguni't lumulunod sa alak at serbesa, at pumapatay sa apoy, na, kapag pinainit ay nagiging sulák, na, kapag namumuhi ay nagiging karagatang malawak at minsâ'y pumugnaw na sa sangkatauhan at niyanig ang mundo.

Ang kalakhán ng isang tao'y hindi ang magpauna sa kanyang kapanahunan, bagay na hindi naman mangyayari, kundi ang hulaan ang kanyang mga adhikâ, tugunan ang kanyang mga pangangailangan at turuan siyang magpatuloy sa lakad.

Walang mangaalipin doon sa walang napaaalipin.

Gregorio T. Librojo, Lcd. D. S.

DENTIST-SURGEON
MODERN METHOD

Dental Cabinet

48 Plaza Goiti
Subida del Puente de
Sta. Cruz.

Residence

Soler 510, Trozo
Manila, P. I.

Sarabia y Gonzalez

ÓPTICOS Y OPTÓMETRICOS
169 ESCOLTA.

Mga kilalang manglilitis ng mga kapan-
sanan sa mata at may mga lente at sala-
ming akma sa lahat ng grado ng labo
ng mata.

Inyong pagsadyain at ng kayo'y ma-
siyahan.

G. ISABELO DE LOS REYES,
Nahalal na muli sa pagka Konsehal sa "Hunta Munisipal"

Ang tao'y sadyang may kasamaan na kaylan ma'y nagpapasagwâ kapag nakakatagpô ng umaalinsunod.

Ang pagpapaumanhin ay hindi laging kabaitan, yao'y kasamaan kapag nag-uudyok sa paniniil.
(Durugtuigan)

Mga paghahaka tungkol sa Pilipinas

(Tinipon ni Martin P. de Veyra)

(Karugtong.)

Aní W. H. H. Miller, taga Indianapolis, naging Piskal Heneral sa Estados Unidos: Ang pasiyang hinihiling ng Presidente na lakarin ang neutralisasyon ng Pilipinas ay nápakaiigi; nguni't ang kapansanan tungkol sa bagay na iyan ay tila mandin hindi makabubuti. Ang mga taong nangangunungkol sa patnubay ng katalagahan, na sumakop ng mga lupa sa kabilang ibayo ng sang-

daigdig at kanilang hinawakan at pinagpupunuan ng walang pakundangan sa Pahayag na Pagsasarili, sa pagkakatatag ng Estados Unidos ó sa kinaugaliang pamamalakad sa isang daang taon ng pamahalaan, ay wari dí makapagbibigay kagalingan sa ganyang mga pasiya, ó sa anomang pasiya, ó sa anomang pasiya, na siya ngang matatawag na suliranin ng karunungan sa nagawâ ó ginagawâ. Sa kabilâ nito, kung pabayaan, ay may pag-asang magbabago ng malaki sa damdamin, na pagkaraan ng sanggayong panahon ay mapapagal sa kanilang pasan at magaalinlangan kung maliwanag na náhahayag ang pamamatnubay ng Diyos na siya nilang akalâ ng una pa". (Record Herald).

Anáng Presidente Hopkins ng "Williams College": Ang suliranin tungkol sa panahon na kung kaylan ipagkakaloob ang pagsasarili ng sangkapulan ay náhahayag ng boong katalinuan sa pasiya. (Pasiyang hinihiling ng Presidente na lakarin sa ibang mga bansa ang neutralisasyon ng kapuluang Pilipinas at tuloy kilalanin ang kanilang pagsasarili pag iya'y náipagkaloob na sa kabilâ ng Estados Unidos na ini harap sa Senado, sa kahilingan, ng Senador Crane). Itong pasiyang hinggil sa neutralisasyon ng kapuluang Pilipinas ay bagay na sa akalâ ko'y dapat pagagan ng mga palaisip na mámamayan.

Aní George Burnham, anak: Ang mga pasiya ngang ito ay lubos na sinasang ayunan ko. Lagi ngang kinatigan ko ang ganyang pasiya sa suliranin ng Pilipinas. Mulâ ng gumitaw ang mga Hapón sa kasilanganan at mangyayari ang sagwil na panukalang pagbahagi sa China, ay inakalâ kong magaang isagawâ ang pagtatatag ng pamahalaan ng kapuluang Pilipinas sa ganyang patakaran na gaya ng nápapalagay sa pasiya. Tunay ngang ang mga tao'y untiunting naiinip sa ating adhikang pamahalaan itong nápakalayong lupain". (Record Herald.)

Aní William M. Ivins (kandidatong republikano sa pag-aalkalde sa Nueva York): "Walâ akong makitang bagay na itutol, kungdî bagkus nápakarami ang matwid sa ikagagaling ng pasiya. (Kay Senador Crane.) Hindi ko nápagtalagahang pag-aralan ang suliraning ito at kaipala'y walâ akong karapatang magpahayag ng sarili kong hakâ, nguni't ipinahahayag ko sa inyo ng sa anoman ninyo marapatin". Tugon kay Presidente Schurman ng Cornell, pangulo ng Philippine Progress Association (ó Samahang Ikasusulong ng Pilipinas) Herald 1906.

I. DE LEON

ANG BANSAG NA PINTOR SA PILIPINAS

Pumipinta at gumagawa ng (bandera) Watawat ng mga Kapisanan ayon sa mga Sagisag.

SA HALAGANG MURA

175 ROSARIO

BINUNDOK

HORMIGA 136

TEL.
3576

TEL.
3576

Ani Francis Lynde Stetson: "Ang pasiya (ng Senador Crane) ay nasasag ayon sa aking hangad, at magiging isang hatbang pa sa ikaliliwanag ng isa sa mga sagwíl na ikalalayá natin sa ligalig ng Pilipinas."

Anáng Kgg. Dr. S. Parkes Cadman (Pastor ng Central Congregational Church, Brooklyn): "Sa akalà ko, ang ganyang palagay (Pagsasarili ng Pilipinas sa pamamagitan ng neutralisasyon) ay ikadadalí ngà ng taglay ninyong layon. Bông pusò ko ngang sinasang-ayunan ang mithing adhiká at inaasahan kong mananagumpay." (Kay Pres. Schurman.)

(Ipaggapatuloy)

Ang ating mga bugtong

Akda ni Kalibato

May ulo'y walang tiyan, may leeg ay walang baywang. (Prasko).

Hindi tao, hindi ibon, bumabalik kung itapon. (Yoyo).

Isang gugulonggulong, kung máibango'y doktor. (Hihip).

Nagbibigay na'y sinasakal pa. (Bote).

Hindi madangkal, nindi madipa, pinag-uusunán pa ng limá. (Karayom).

Paglagapak, ay turingan mo agad. (Palakpak).

Nakakikilala kung may pirug, di makakita kung alisin. (Ang nagsasalamin sa mata).

Hindi hayop, hindi tao, kuhanakuha ang kilos mo. (Anino).

Dalawang katawan, tágusan ang mga tadyang. (Hagdan).

May ulo'y walang mukhá, may katawa'y walang sikmura, namamahay ng sadyá. (Palito ng posporo).

Pantas ka man at maalam, angkan ka ng mga paham; turan mo kung anong bapor natin sa katiha'y walang pinaglalaman kungdi ang gamit nating mahal. (Prinsa).

May katawan ay walang bituka, may pwit ay walang paa, kinakagat twina. (Buso)

Halaw sa "F. Bulagtas".

Mga Salawikaing Tagalog

(Tinipon ng Piskal na si G. Catalino Sevilla)

(Katapusan).

Ang laki sa layaw, karaniwa'y hubad.

Ang maniwalá sa sabi'y, walang bait na sarili.

Labis sa salitá, kapos sa gawá

Sa bibig nahuhuli ang isdá.

Walang mailap na pugò, sa matiyagang magsilò.

Ang lakas ay na sa pagkakaisa.

Ang matibay na kalooban, lahat ay nakakayanan.

Ang matigas na pusò, lahat ay nailulugò.

Kung walang katahimikan, walang paglusog ang (Bayan).

Kung may itinanim, may aanihin.

Hipong tulog, tinatangay ng agos.

Yu Biao Sontua

Dasmariñas No. 209. Manila, I. F.

Comerciantes en toda clase de Productos del
Pais.---Importacion de Arroz.---Molino de Arroz en
Bautista, Pangasinan.

Armadores del Vapor

Y SONTUA

SUCURSALES:

Calbayog, Catbalogan, Carigara, Tacloban y Surigao,

Direccion Telegrafica: "SONTUA".

Tel. 68. Box 186.

DR. DOMINADOR GOMEZ,
Inihalal ng bayan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal."

Kapag ang tubig ay matining, ang ilog ay malalim.
Kapag ang agos ay mainagay, ang ilog ay mababaw.
Ang walang pagod magtipon, walang hinayang
(magtapon.

Ang taong matiyagâ, lahat ay magagawâ.
Sa lahat ng gubat, may ahas.
Ang apat na mata, maliwanag kaysa dalawa.
Walang pagwawaging, di may pagbabaka.
Ang ligaya'y bulaklak ng pagtitiis.
Mahirap ang umakyat, masarap ang mataas.
Kung ano ang itinanim, ay siya ring aanihin.
Ang magtanim ng hangin, ay bagyo ang aanihin.
Lumilipas ang kagandahan, nguni't hindi ang
(kabaitan.

Kung walang busabos, walang mangangalipin.
Ilaw ang karunungan, ulap ang kamangmangan.
Ang nalakad ng dahandahan matirik man ay
(mababaw.

Walang kagandahang di may kapintasan.
Walang kapanitang di may kabutihan.
Ang hanap ni Bathala, ay hindi salita kundî gawâ.
Ang may sinuksok sa dingding ay may titingalain.
Ang pagibig ay sa gawâ, hindi sa salita.
Humukay ka ng balon, bago ka mauhaw.
Kapag ang tao'y buhalhal, sumasabog ang
(kayamanan.

Kapag ang tao'y matipid, maraming naililigpit.
Ang taong maagap, daig ang masipag.

Ikalawang liham ng pag-ibig sa isang binibining kapalagayang loob (1)

SINULAT PARA SA "PATNUBAY NG BAYAN"

oo Florente, Maynila,
Abril, 30 1916.

Pinakamimithi kong Sampagita:

Sa pagbabakâ sakaling ako'y makatanggap ng
sagot mo'y dinanas ko ng malabis na pagtitiis
pagka't inakalâ ko ang unang liham ko'y di
mo ipagwawalang bahalang sagutin, datapwa'y
hanggang ngayon ay walâ pa ang aking pina-
kahihintay.

Natanggap mo ba ang aking liham? Ang wa-
lang malay na liham nguni't punô ng aking
pagibig at pagsamô? Kung sumaiyo'y anong

(1) Sa susunod na bilang ay may lalabas na ibang
liham ng Unang pag-ibig.

pagkawalang habag mo at di ka man nabalisa
muntî man: Kahi't ang pusô mo'y maging bato
na at ang damdamin mo'y maging sadyang nag-
papahirap ay di rin itô magiging sapat na da-
hilan upang tiisin ang isang kaluluwang uhaw
at naglalamay sa pangangarap ng kaligayahan
kung ang pag ibig ko'y tumbasan mo.

Hanggang ngayon ay patuloy ang aking pagna-
nais, sumusubô ang pag-ibig at lalong nagiibâto
ang mithing ikaw'y suyuin, diyatat't ang lahat
ng ito'y di pa makaaagnas sa matigas mong ka-
looban at tatanggapin mo ng ligaya kung ako'y
magdusang natalos mo? Kung nalalaman kong
ang paggiliw pala'y ganitô, sana'y hwag ko nang
naramdaman.

Ipininid ko ito, Sampagita, sa pag-asang di
mo ako maatim na lumuhâ at ang sagot ay
di gasino upang ipatamô sa akin alangalang sa
huwaran mong ugali.

Laging umiirag,
SIX-TWO.

Ang Kalayaan ng Budhi

[Mga binanggit ni Voltaire]

Hinggil sa relihiyon ay hindi magaling na
hwag bigyan ng kalayaang makahirang ang mga
tao ng didiyasin; hindi iibigin ng sinomang tao
ni ng Diyos ang isang paglilingkod na sapi-
litan. (*Apologetics*, pangkat XXIV).

Kung gagamit ng pagdahas sa pagsasanggalang
ng pananampalataya ay sasalangsang ang mga
Obispo, (*San Hilario*, unang aklat).

Ang relihiyong sâpilitan ay hindi relihiyon;
manghikayat at hwag mamilit. Ang relihiyon
ay hindi ipinipilit. (*Lactantio*, ika 3 pangkat.)

Isa ngang masamang bagay ang magnais ng
paghikayat sa pamamagitan ng lakas, ng bug-
bog, ng bilibid, doon sa mga taong hindi na-
hikayat sa pamamagitan ng matiwil. (*San Anas-
tasio*, unang aklat).

Walâ nang bagay na labag sa relihiyon na
gaya ng pangdadahas, (*San Justino Martin*, ika 5
aklat).

¿Pag-uusigin ba kayâ natin ang mga pinala-
lagpas ng Diyos? ang sabi ni San Agustin bago
nakipaghigpitan ng pakikipagtalo sa kanyang mga
katalo.

"ANG BATONG BUSILAK"

MARMOLERIA

Sociedad de Obreros Filipinos.

Se reciben toda clase de trabajos en Mármol
como Lápidas, Monumentos, Mausoleos, Pila
Bendita y Limpiezas, Esculturas, Bustos de
Rizal en Bronce, Cemento y Madera.

Mariano del Mundo, Gerente.

408 Padre Gomez, Sta. Cruz.

Manila, I. F.

Hwag gawan ng anomang karahasan ang mga hudyó. (*Cuarto Concilio de Toledo, Canon 56*).

Kayo'y mangaral at hwag mamilit. (*Mga sulat ni San Bernardo*).

Hwag nating isiping lansagin ang mga kamalián sa pamamagitan ng dahás. [*Salaysay ng Clero sa Pransya kay Luis XIII*].

Lagi nating pwingin ang mga marahas na paraan. [*Kapulungan ng Clero, 11 ng Agosto ng 1560*].

Talastas natin na ang pananampalataya ay iniaaral at hindi ipinipilit. [*Flecher, Obispo sa Nimes ika 19 sulat*].

Hwag man lamang gamitan ng mga salitang makasasakit. [*Ang Obispo sa Celly sa isang pagpapastor*].

Inyong alalahanin na ang mga sakit ng kaluluwa ay hindi napagagaling sa dahás. [*Cardenal de Camus Patoral ng 1668*].

Ipagkaloob ninyo sa lahat ang paghirang ng kanyang sariling ibig. [*Fenelon, Arsobispo sa Kambray*].

Ang pag-aatang na sáplitan ug isang relihiyon ay isang malinaw na katotohanan na ang diwá na kumasi ay kaaway ng katotohanan. (*Dikrois doktor sa Soborna, ika 6 na aklat, pangk. IV*).

Ang pangdadabas ay nakapagpapakunwá; si-noman ay hindi nahihikayat pagka pinipilit sa't saan man. (*Tillemont, Historia ecclesiastica, ika 6 na bahagi*).

Minagaling naming sangayunan, na panuntan ang mga bakas ng dating Iglesia, na hindi gumamit ng karahasan, sa pagtatatag at pagpapalaganap ng relihiyon. (*Isipan ng parlamento sa Paris*).

Itinuturó sa atin ng pagmamalas sa pamumuhay, na ang pagdahás ay lalong nakagagalit at hindi nakagagaling ng samang nagmumulá sa diwá (*De Thou, sulat na kaloob kay Enrique IV*).

Ang kautusan ay hindi iniaatang sa hampas. (*Cerisier tungkol sa mga paghahari ni Enrique IV at ni Luis XI*).

Isang sikap na tampalasan ang magadhikang mapalaganap ng relihiyon sa mga kalooban, na parang ang panghinikayat ay mahahaná sa karahasan. (*Boinville, lalawigan ng Pransya*).

Nangyayari sa relihiyon ang gaya sa pag ibig. Ang utos ay walang magagawá, ang pagpipilit ay lalo na; walá nang nápaka malayá na gaya ng umibig at manampalataya. (*Amellot de la Houssaye tungkol sa mga sulat ng Cardenal sa Ossat*).

Kung inibig kayong lubhá na ipinakilala sa inyo ang katotohanan ay ginawán ngá kayo ng isang dakilang biyayá; nguni't dapat kayang mapoot ang mga nakápagmana sa kanilang ma-

gulang doon sa mga hindi nakápagmana? (*Es-piritu de las leyes, ika 25 aklat*).

¡TADHANA!

For how should I have lived and not have loved? In that I live I love because I love I live.

—“TENNYSON”.

Kay Choleng:

I

Kung aking wariin ang palad ko ngayo'y tila masasawi sa habang panahón, sa aliw ay salát, busóg sa linggatong at sa paglalayag sa dagat ng layon, ay matinding sakit ang dumadaluyong sa kaluluwa kong di mo na inampón.

II

Ang araw, ang gabí, sa akin ang lahat.... pawang lungkot mandit hindi ko matatap, kung bakit sa aki'y nagbangis ang palad, ay batid mo namang ang aking pagliyang sa mula't mulá pa ay tapát na tapát at ikaw ang lagi na pinapanárap.

III

Oo't ako'y dukhá at mababang lipi lakí sa dálitá at aliping lagi ng madláng pangamba sa pagpipighati, lubós na ulila't uhaw sa taguri, nguni at mayaman ang pusong magtangí ng kadalisa'yá't malinaw na budhi.

IV

Pinaranganiban ka't di mo pinag-isip kung gaanong hirap ang aking tinis, bago ko nasabi ang aking pag-ibig na sa hanggan ngayo'y timó pa sa dibdib, at saká nang ako sa iyo'y humibik palad ko'y nilunod sa laot ng hapis.

V

At ang kalimitan sa gabing malalim pag ako'y tulog na'y bigláng ginigising ng anták ng sugat ng aking damdaming walang tanging gamot na makagagaling, liban na kung ikaw'y maawa sa akin at magdaling habag na ako'y lingapiu.

VI

Anopa't sa ngayo'y kadilimang pawá ang nakikita ko, pagka't ang tadhana na iginanti mo sa aking adhiká ay ako'y lumagi sa mga pagluhá ang ako'y lavuan ng lahat ng tuwá at ako'y mamatay na napakaabá.

SINAG ARAW.

Lipa.

British & Foreign Bible Society

636 ISAAC PERAL

Nagbibili ng mga Biblia sa lahat ng wika.

Inyong pagsadyain.

PACO STUDIO

1430 HERRAN

May manunuklay

na walang bayad.

ENGRACIO DE ASIS

Nagpapasanla ng alahas, at ibp. Mura magpatubo, mahal humalaga. Bukás kahi't araw ng pista.

Daang Azcarraga Bldg. 1339, Kanto Benavides, Trozo.

Tel. 3396.

Maynila.

G. MARIANO GALIAN,
Isa sa nahalal na Konsehal sa "Hunta Munisipal"

Ang mga Postal kung mangusap

(Karugtong)

IKALABING SIYAM NA POSTAL
Si Alberto kay Trining.

Sept. 18, 1915.

Trining: Kung saan mo na naman ipinatu-
ngo ang iyong sagot. Hindi ang pakikipaglarô
lamang ang nagbibigay buhay at kaligayahan,
kungdi higit sa lahat ay ang sumnyô sa gaya
mong tunay na aking pinakaiibig. Sa kasamaang
palad lamang ay ang abang sarili'y hindi sapat
upang magtamô ng iyong awâ.

Tapatin mo ako upang ako'y lumigaya.—Alberto.

IKADALAWANG PUNG POSTAL.
Si Trining kay Alberto.

Sept. 20, 1915.

Alberto: Hindi sinasamâ ang palad mo, ná-

tapat ka lamang sa babaing ang pag-ibig ay
mahalaga. Ako ngâ ang siyang sinasamâ pagka't
napag-aabalahan ko pang sagutin ang lalaking nais
kumuha ng isang babai sa isang "postal" lamang.
Nais mong kita'y tapatin? Pumaroon ka sa lugar
ng kaligayahan.—Trining.

Nang gabing yao'y may sayawan kina Paz. Sinapantaha
ni Albertong ang nais sabihin ni Clarita'y magtagpu
sila roon. Kinabukasa'y sinagot ni Alberto.

IKADALAWANGPU'T ISANG POSTAL
Si Alberto kay Trining.

Sept. 21, 1915.

Trining: Hindi na ang mithi mo'y ako'y pa-
luhain, kungdi sadyang nais mo nang ako'y ali-
pinin at maging isang kalulwang baliw. Kagabi
ay naparoon ako sa sayawan sa bahay nina Paz,
subalit nangawit na ako sa pinto'y di man la-
mahng kita namalas na dumating. Di ba't twing
magkakaroon doon ng sayawa'y hindi ka nawawalâ?

Gayon man ay isang tagumpay ko ring ma-
tuturing ang iyong pagbibigay loob sa pagsa-
got.—Alberto.

IKADALAWANGPU'T DALAWANG POSTAL
Si Trining kay Alberto.

Sept. 22, 1915.

Alberto: Sapagka't walâ sa loob mo ang pag-
panaog sa inyo kagabi'y pinasasalamatan ko kung
nahulog ka sa inyong hagdanan.

Tinis kong hwag sumama sa pasundô ni Paz
upang kung dumalaw ka rini'y ako'y abutan mo.
Ngayo'y hwag ka nang maghahangad ng lalalô
pa sa pagkikilala natin. Magbalik ka na uli sa
sayawang kinawilihan mo.—Trining.

IKADALAWANGPU'T TATLONG POSTAL
Si Alberto kay Trining.

Sept. 24, 1915.

Trining: Namamali ka ng hinagap, pagka't
naparoon ako sa sayawan, hindi upang aliwin
ang buhay, kungdi upang hanapin ang ikalili-
gaya ng pusô, si Trining. Kung nalalaman kong
ang hindi pagdalo'y dahil sa inaakalâ mong pa-
puriyan ako, disi'y nakilala mong minsan pa
kung gaanong pag-ibig ang inilalaan ko sa iyo.

Trining: Ang hindi mo pagkakaloob ng hihigit
pa sa ating pagkikilala'y magbubunga ng lugod
upang matamisin ang palagiang pagpapahingalay

EL TESORO

Avenida Rizal, Bldg. 755.—Tel. 4418.

Upang mainitang maigi ang kagalingan ng katawan at upang magtagal ang buhay ay
kailangang magdaan sa "EL TESORO" at bumili ng maiuam na matamis, ng masasarap na
ensaimada, ng mababangong mamon, ng mga malasang biskwit at iba pa.

Hwag ngang kalimutan na ang mga gawâ sa "EL TESORO" ay may maipagbibilin at sadyang
pangregalo sa boda, sa binyagan, sa mga pagliliwaliw, ibp.

May mga biskwit sa lata na tig P0.50, P1.00 at P1.50.

EUSTAQUIO FRUTO.—May-ari.

ng aking damdamin, bilang pagtupad sa paru-sang atas ng aking pinakamimithing bulaklak.—*Alberto.*

IKADALAWANGPU'T APAT NA POSTAL

Si Trining kay Alberto.

Sept. 26, 1915.

Alberto: Hindi ako namamaling naaliw ka sa sayawang gayon pagka't dahil sa katwaan mo'y hinating gabi ka sa pag-alis. Kahi't nalalaman mong ang di ko pagdalo'y dahil sa aking kawiran ay hindi ka rin mapaparini pagka't sayang ang pagkakapanahon ninyo ni Paz.

Tunay na di kita pinarurusahan, ayon sa paniniwalà mo, kungdi nag-iingat akong tawaging nakuha sa kindat at matatamis na pangungusap lamang. Sabihin mo nga sa akin kung ano ang pag ibig, Alberto.—*Trining.*

POSTAL NI ALBERTO KAY TRINING

Sept. 28, 1915.

Trining: Hindi ako makapaniniwalang ang pag-ibig ay di mo matuturan, kaya't ipagtapat mo muna sana ang gagawin kong paraan upang tamuhin ko ang pagtatagumpay sa iyo at pagkatapos ay isusulat ko kung ano ang pagsuyò.

Maaga akong umalis doon, Trining, at si Paz ay di sino upang sumansala sa pakikipagkita ko sa iyo.—*Alberto.*

POSTAL NI TRINING KAY ALBERTO

Oktubre 1, 1915.

Alberto: Ang sarili mo'y makasasagot kung

anong paraan ang dapat gawin upang tamuhin ang pagsang ayon ng isang binibini. Kung sa bagay, Alberto, ang babai'y gaya rin ng lalaking sa una't una pa lamang ay nalalaman na ang iibigin. Karamihan sa amin ay dagling sumusunod sa unang pagkabighan, datapwa'y lalong marami ang gumugugol ng lakas ng loob upang ipagbaka sa pag-ibig na madalian. Ito ang katutubong uri ng babaing Pilipina.

Kung tumatanggi ka sa di karaniwang pagpapagayang loob ninyo ni Paz ay ikaw ang masusunod.—*Trining.*

(Itutuloy)

Mga kawikaan ng mga taga Arabya

Tinagalog ni M. Banting

(Karugtong)

Ang pagkalungkot dahil sa kasalanan ay isang pagsisisi. Siyang nagsisisi ay para ring di nagkakasala.

Dalawang kasalanan lamang ang di pinatatawad ng Diyos—ang pagsamba sa di tunay na Diyos—at ang pagpapahamak sa kapwa tao.

Siyang nagpapatawad sa iba ay pinatatawad naman ng Diyos.

Go-Tauco y C.^a

THE MANILA SAW MILL

Tumatanggap kami ng mga kontrata
at ng mga pagawang anomang
klase ng

Bahay ó "fincas"

Kahoy man ó Cemento Armado.

Nagbibili ng tingi at pakyawan
ng mga

: Kahoy dito :

(Maderas del País)

May Mákina ng Lagarian.

TANGGAPAN AT TINGGALAN NG KAHoy:

Tel. 471—Maynila—Soler 214

G. HONORIO LOPEZ,
Inihalal ng bayan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal."

Ang kaluguran sa pagpapatawad ay totoong mainam kaysa kaluguran sa paghihiganti.

Ang mg. hari'y namamahala sa mga tao at ang marurunong na tao'y namamahala sa mga hari.

Ang taong may masamang bagay sa sarili ay nag-aakalang ang lahat ay gaya niya.

Ang taong ulol ay gaya ng isang matandang kasuntan; na, pag iyong binatak ang isang bahagi ay nagigisi sa maraming lugar.

Ang pagtititis sa kaululan ng isang ulol—ay tunay na malaking kahirapan.

Kung ikaw ay sumasangguni sa marunong, ang kanyang kaalaman ay mapapasa iyo.

Kung ang katotohana't kasinuugalingan ay malalarawan lamang, sila'y makakahalintulad ng isang mabangis na leon at matalinong sorra.

Ang tao'y napapagal sa kawalan ng magawâ, gaya rin ng kung siya'y may ginagawâ.

(Durugtungan.)

TAŊGING SA IYO

Handog kay Bbg. M. Alfonso, di-
wata ng Kap. "Sikap Kabataan."

Nalulugod ako at nasasayahan
sa twing mamamalas ang taŋging karikitan
ng isang babae; babaing silangan,
babaing may dangal at dakilang asal.

Ang aking kudyapang hindi tumitingig
ay aking pinitang ngayon ay umawit
ng isang âwiting salat man sa tamis
upang makatugon sa ganda mo't dikit.

Ikaw ang si Marsing dapat ngang pugayan
na dito shmilang sa mutyâ kong bayan.

Ikaw ngâ ang dapat na siyang igalang
at pakasambahin ng lubuslubusan.

Kung sa kagandahan ay isa kang talang
laging tumatanglaw sa bayang kawawâ,
isa kang bulaklak na nananagana
sa bangong pang-akit sa pusong binatâ.

Ang kahinhinan mo'y isa pang sagisag
ng bayan kong ngayo'y kapiling ng hirap,
ang mga labi kong kay tamis mangusap
ay bunga nang iyong maningning na palad,

Ang lahat ng ito: na iyong taglayin
sa puso'y nakintal at di malalainag
sampu ng ayos mo na mistulang birhen
di ko malilimot magpahanggang libing.

PAYO:

Walâ akong nais sa iyo, Diwatâ
maliban ang payong huwag mawawala
ang iyong ugali na kahaugahaugâ
na dapat taglayin sa balat ng lupa.

REZMIRAM.

Tangke, Pakò.

5/7/16

"JUAN BAHAG"

Maikling Kwento

*Sipi ni Vicente Bautista sa
kubuhayan ng mga Juan.*

(Karugtong.)

Nang marinig ng Hari ang mga ipinangusap
ni Juan ay matagal ding hindi umimik at pama-
yamaya'y hinimatay at napasandal sa silyang
kinaupuan. Isang malakas na sigawan ang nag-
hari sa Palasyo ng mga sangdaling iyon, sahi
sa paghihimatay ng Hari, kaya't pati ng Prin-
cesa ay nâgulat at patakpong lumabas at inak-
bayan agad ang kanyang amâ at pinainom ng
tubig, at ng ayaw uminom ay nagpakuba ng "eter"
at siyang ipinaamoy. Hindi naman nagiwat at
natauhan ang Hari, ano pa't sa oras ding iyon
ay sinabi niya sa kanyang anak ang napagka-
yarian nila ni Juan, at palibhasa naman at ang
Princesa ay masunurin sa kanyang amâ buhat ng
maging tao, ay sumang-ayon sa utos ng amâ na
pakasal kay Juan.

Nagpatawag na agad ang Hari ng isang Parê
na magkakasal, at tuloy ipinahayag sa kanyang
mga kampon, na ngayon din ay ikakasal ang kan-
yang mahal na anak kay Juan Bahag.

M. Salvador

22 Pasage de Paz, Escolta.

TEL. 3253

Se Reciben toda clase de Trabajos de Pintura
como Caratulas de Cristal y Bronce.

Decoración de Edificios Retratos

Letras de Madera y Azogue de Cristal Etc.

Precios razonables.

Ngayo'y panahon nang 'Sakit ng Ngipin'
Kung hahanap kayo ng DENTISTA ay
tunguhin ninyo si

Dr. A. Vergel de Dios

447 EVANGELISTA

at walang sakit na gumamot ó bumunot.

Samantalang inaatay ang Parè, ay ginagayakan naman ng maringal ang Palasyo—si Juan ay kabilang din sa mga naggagayak—sarising palamuti ang mga isinasabit sa boong harapan ng Palasyo at linatagan ng naggagaudahang "Alfombra" ang lahat ng pagdaraanang ng mga pahanuhin: anapa't ang kasayahang iyou sa Palasyo ay daig pa mandin ang nagsipanalò sa isang napakalaking labanan, o kaya'y alaungan pa ang mga kasayahang idinaos sa kaharian ni Cleopatra ng kasalukuyang siya'y sinusuyò ni Marco Antonio: sayang, sayang lamang at ang ikakasal ay isang "Princesa" at isang "Juan Bahag". "Oh! ang katapat nga naman ng langit ay pusali", kaya't kayong magagandang Binibini ay hwag pipintas sa mga dukha at pangit na lalaki, sapagka't kayo'y di maaaring sumiguro sa patis ng buro. Hwag namang kayong magagalit at ito'y birò lamang kung ..... at totohanan kung .....

Palibhasa nama'y marami rin tao ang nagsisipaggayak sa Palasyo, ay hindi totoong nagtagal at kanilang natapos ang lahat ng dapat gawin, at si Juan sa mga oras na yaon ay walang ginagawa kundi ang magsasayaw sa harap ng karamihan ng tao, kaya't ang bulungbulungan tuloy ng mga nakakikita sa kanya ay marahil daw ay di na aabutin ng gabí at maloloko, ngunit sa kátatarang na ito ni Juan ay nakita ng mahal na Princesa, kaya't sa hiya nito marahil ay lumabas at marahang kinausap si Juan.

Juan—ang tila nahihiyang tawag ng Princesa—manong magbihis ka naman, di mo ba nalalaman at ikakasal tayo ngayon, ha?

—Bakit hindi ay talagang ako ang maygustong makasal tayo ngayon—ang sagot ni Juan na si nundan ng isang matamis na ngiti.

—Iyon pala y alam mo, ay bakit di ka magbihis, hindi ka ba nahihiyá niyang ayos mong iyan na baharap pa naman tayo sa Parè ay ni barò ay walà ka, ha?

—Tunay nga ngunit ito'y naipangakò ko, na, hindi ko maaalis ó mababago ang aking kasuutan, sapagka't ito ang taning ipinamana sa akin ng mga magulang ko, na buhat ng ako'y maging tao hanggang sa ngayon, ay walà akong ibang

CRISPULO ZAMORA

Platero at Grabador.

351 San Sebastian Maynila, Tel. 3265

Gumagawa ng magagandang korona para sa mga reina, ng mga medalla, botones, insignias, copas na pang ganting pala, pang gayak sa simbahan, mga larawan, caliz, baston, hiyas, karatulang tanso, mga chapa, ibp. Mabuting yumari at mura lalo na sa kapwa pilipino.

damit na ginagamit kungdi paay na bahag lamang, kaya't ako tuloy ay bininyagan ng "Juan Bahag".

—Sa makatwid ay hindi mu na babaguin ang kasuutan mong iyan, ha?

—Bakit hindi; ito'y babaguin ko kung sakali't ang makakapalit ay isang kasuutang makakapantay ó mataas pa sa kasuutan ng aking magiging biyenang.

Ganoon pala'y di maaari mo nang baguhin ngayon, sapagka't ngayo'y makapagsusuot ka na ng damit Prinsipe, hindi ba totoo?

—Tunay nga, sapagka't ako'y magiging asawa mo, ngunit ang sinabi mo ay di ko masasangayunan at nalalaban sa aking pangakò na liban pa sa damit Hari ó Emperador ay walà akong isusuot.

—Ang masasarap na pagsasalitaan ng dalawang ikakasal ay naputol, sanhi sa pagdating ng Parè na magkakasal sa kanila.

Sa oras ding iyou ay ginanap ang kasal, ngunit ganoon na lamang ang mga bulungbulungan ng mga nagsisipanood ng makita nila na ang ikakasal ay isang bibis na bihis at isa namang hubad na hubad na may bahag lamang na animo'y makikipaglarò ng boksing ó makikipagsirko, kaya't pati ng Parè ay konti nang natawa, ng pinagtatali niya ang dalawang pusong binibag ng pag ibig.

Ng matapos ang kasal at ang mga kaugaliang ginagawa sa ganitong mga pagtitipon, ay isa't isa'y nangagsiwi na sa kanilang tahanan at ang dalawang bagong kasal ay doon naman tumira sa isang mainam na siliq ng Palasyo, na sadyang pinagayakan ng Hari para sa kanilang dalawa.

(Itutuloy)

"GERMINAL"

Samahang ganap na pilipino sa paggawa ng Tabako't Cigarilyo

PAGBABA NG TULAY NI AYALA, MAYNILA K. P.

Siyang nangunguna sa maraming Tanghalan, dahil sa walang kasing-inam at sarap ng kanyang yari.

Siyang nangunguna sa pagsaklolo sa mga sakunà ng Bayan.

Siyang nangunguna sa taglay na lalong mga karapatan sa pagtangì at pagka lugód ng boong Bayang Pilipinas.

Hingin ninyo ang mga may sagisag na:

GERMINAL,

KATAGALUGAN,

KAPISANAN,

FLOREAL.

MELODRAMANG TAGALOG

BIGONG PAG-ASA

(Natuklasan sa Paris ni Dr. H. OTLEY BEYRE)

(Karugtong.)

DUO

Eliza

Kung kahabagan ko sa hinibikhibik, naaping sinta't mabihag ang dibdib, at kung magkataong di tapat umibig, alibughang puso'y tatangisang pilit.

Adonis.

Maantak na iwà ng pagsintang wagás, kung di mabibihis, hininga'y sasadlak sa maluksang libing, na kayakapyakap ang sawing pag-asa't napíng pagliyag.

Adonis. Sintang pinaglagós sa puso'y kung pilit na di kahabagan sa hirap, Eliza, ay walang pagsalang ang abá kong buhay ay di malugamí.

Eliza. Sukat na Adonis at di rin kakamtan sa akin ang lunas ng tinangis-tangis at karalitaan.

Adonis. Dalisay na sinta at nilungoylungoy.

Eliza. Sukat na Adonis.

Adonis. Kahabagan yaring.....

Eliza. hindi maaampon buhay mapapatid walang masasapit

(Bubunutin ang Punyal ni Adonis at iaakmang isaksak sa kanyang dibdib; nguni't hindi matutuloy at sasangahin ni Eliza)

Adonis. Punyal ko'y sa dibdib pag lubag Adonis

Eliza. ano't yaring buhay.....

Adonis. dibdib ko sa habag

Adonis. Oh, himalang dikit

DUO

Eliza

Hayo Adonis, hayo ka na, hayo di na mapapak nit nagkataling suyò.

Adonis

Halina Eliza, halina sa layaw, pamahid ng hapis sa pagsintang tunay.

Eliza. Bayaan na ako sa hapdi ng sakit

Adonis. Eliza kong buhay

Eliza. kung lilimutin din

Adonis. pusò ko Eliza'y na sa iyong tunay

DUO

Eliza

Dalisay na sintang sa puso'y tumiim ay di mapapaknit hanggang sa libingan ang abang kawayang magkusang humilig.

Pinag-isang buhay ng sanglang pag-asa hanggang sa libingan sabay na malagót ang tauhang hininga sa pag-iibigan.

Adonis

Di na akin ngayon yaring kaluluwa, pusò at pag-ibig na nakikintalan ng di nasipha-yong dating na sa dibdib

TELON.

IKATLONG YUGTO

IKALIMANG LABAS

Ang palabasan ay isang Salas ng bahay, at nag-uusap si D. Salustio at si Eliza na anak'y, nagpapakiusapan.

Eliza. Diyata, Ama ko?

D. Salustio. Eliza kong bunsò! hwag mo akong bayaan sa ikahihiyà.

Eliza. Ama ko ay handog ang abang hininga.

D. Salustio. Eliza ay bakit?

Eliza. Pagka't paanhin man ay di ko mayakap ang iniaatang, mahanà'y paminsang kitlin yaring buhay kung ipipilit ding....

D. Salustio. Sapagka Eliza't inaasahan kong maginghawang lagay ang tatamuhin mo kung siya'y ibigin at kayo'y makasal.

Eliza. Tapat ngà pò yaon at siya'y mayaman: nguni't lalong dusa at madlang bagabag ang kakabakahin sa habang panahon.

D. Salustio. At bakit Eliza?

Eliza. Pagka't di siya ibig.

D. Salustio. Kaya ngà Eliza, isinasamo kong kupkupon na yaong tapát niyang pag-ibig sa iyo na ipinahayag sa akin kangina sa loob ng hardin, at bukod sa roo'y siya ang aking ibig maging asawa mo, sapagka't mayaman.

Eliza. Diyata, ama ko; ama ko'y diyata't pipilitin ngayong ako'y mag-asawa sa di iniibig?

D. Salustio. Hwag sanang sumuway sa kagustuhan ko't kusà kang sumunod.

Eliza. Ama'y sumusunod; kayà matamis nang paminsan mong kitlin yaring hininga ko't siya'y iibigin.

D. Salustio. Siya'y, ibig mo na?

Eliza. Kung ang kalulwa'y walà na sa akin.

Bago sa dayuhan ay sa kababayan muna

Kaya't kung manganailangan kayo ng sombrero, ay lingapin ninyo ang

SOMBRERERIA

NI

V. LIWANAG

Binundok, Juan Luna 351

Puhunang tagalog at yari rito

Tangi sa pagpapaputi at pag aayos ng kahit anong anyong ibigin.

Mura ang halaga at hindi mapipintasan ng sino mang maselang.

Subukin at ng matotohanan.

G. MARTIN OCAMPO,
Inihalal ng bayan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal."

Ang aliwang duplo.

SAGOT NG BILYAKANG LINUHURAN

Ginoong bilyako hwag pakábiglá
ng madlá mo nǵang daing na niwiwiká
iya'y karaniwan ng sa pusong diwá
halamang pang dulot ng mga búatá.

Sa mundo'y sagana't lubhang karaniwan
ng higit sa inyong mga isinaysay
mga pakumbaba't kahinhinang asal
nguni't sa kabilá dakilang kasamaan

At tangi sa rito'y di dapat anyuin
sa taniyagang ito'y pag-sinta'y ihain
ako'y may tahanan dapat pagsadyain,
at di sa maraming matang tumitingin.

At ang isa ko pang ipinangilalas
sa inasal mu pong dito'y ipinamalas
ako'y isinakdal ng salang di tapat
gawang pamamaslang na di ko talastas

Talastas ng langit yaring kahinaan
na isang babaeng walang karapatan
kundí ang pag luhá sa ipinaratang
sumunod sa balang maging kahatulan.

Nguni't ang hantungan sa paratang mu pò
ng ako'y hainan ng sinta't pagsuyò
ito'y talinghagá at di na pagkurò
matapos habagin saká manunuyò.

Tunay kung sa bagay ito'y kalakaran
sumuyo't umibig ay di kasalanan
nguni't ang subali ang pitagan
sa hindi kilala at isang tanyagan.

Kayá iO! Bilyakong may haing pagibig
tapat ang hingt ko hwag magagalit
sa ibang panahon saká ka maghalik
at malalaman mo ang sagot sa hibik.

Mangangayupapang sasagot ang Bilyako.

Ipagpatawad pò ioh! tanging bulaklak
ang kapangahasa't aking pagtatapat
ngali ng isang pusong naghihirap
ninitang ginawa upang magkalunas.

Walang ibang tanging dapat na sisihin
kundí yaring pusong nangahas gumiliw
at siyang naging sanhing aking pagtuturing
nagudyok ng siwing ikaw pagsakdalín.

Mga pagsasakdal ginawang sangkalan
upang magkaroon ng isang dahilan
hindi ang nais ko'y ikaw'y pahirapan
kundí ang pusò ko'y ikaw'y paglingkuran.

Kayá hanggang dito ioh! dakilang diosa
ipatawad mu po yaring naging sala

D. Salustio. Totoo ngá bagang ako'y mahihiyá
sa pangakò ko kay D. Tiburcio?

Eliza. Diyatá, ama ko't ibig mo na akong ma-
ging alibughá sa pag-iibigan?

D. Salustio. At bakit?

Eliza. Pagka't ang dibdib ko'y laon nang na-
bihag ng wagas na sinta; kayá buhát noon
pusò ko'y walá na sa akin,

D. Salustio. Ha! ha! At saan náparoon?

Eliza. Nasa iba na ngá; kayá di mangyari na kay
D. Tiburcio'y muli pang ibigay.

D. Salustio. At kangino?

Eliza. Kay Adonis. Oh! kay Adonis na ngá,
buhat na ama ko ng siya'y tanggapit
maging kakilala'y tumiim sa dibdib lihim
kong pagliyag.

D. Salustio. Kung gayon Eliza'y kayo ni Adonis
ay nag-iibigan; malaon na bagá?

Eliza. Kakangina lamang nagbigayang sanlá.

D. Salustio. Kangina lamang pala'y malilimot
pa rin; kayá igayák mo ang pusò sa pag-
ibig kay D. Tiburcio't paririto ngáyon.

Eliza. Ama'y di matanggap na siya'y ibigin

D. Salustio. Pilit matutupad at di mangyayaring
ako ay mahiyá sa aking pangakò.

Eliza. Ama ko'y,.....

D. Salustio. Huwag nang tumutol.

(Itutuloy.)

Vicente A. Diaz

DENTISTA

24 Escolta. Sa itaas.

Telefono 4969.

Gumagamit ng mga kasangkapang
ayon sa bagong panahon.

"MODERADO ORIENTE"

PATAHIANG PILIPINO

238 Dasmariñas, Binondo

Yumayari ng lahat ng kasuutan ukol sa
mga lalaki ayon sa huling moda at sa kagus-
tuhan ng nagpapagawá.

Norberto Tuason,

Tagapamahala at mananabas.

DR. RAMON PAPA,
Muling nahalal na Konsehal sa "Hunta Munisipal"

ako'y naririto at natatalaga
sa bala mong nais at magiging hangga.

At yamang sa iyong naging katugunan
sa hibik ng pusò ay ipagpaliban
at pahintulot mong aking kapalaran
magsadyâ sa iyong maligayang bahay.

At lubos ang akin na pasasalamat
yamang pahintulot sa abâ kong palad
na ako sa inyong bahay makaakyat
ako'y iyong lingkod sa lahat ng oras.

Matapuâ magsalitâ ng Bilyako, ay magpapaalam,
at muling tutunô sa kanyang luklukan.

At muling magsasalitâ ang Pangulo.

MAKAHIYA.

Iitutloy sa susunod na lathala.

Ang Bayang Tayabas

*Pagkakasunodsunod ng nangagkapitan at nang-
yari sa kanikanyang panahon*

(Kurugtong)

Dito sa 25 ng Oct. á las 3 ng gabí bu-
maguio ng malacas na catacottaot, na han-
gang á las 7 ng umaga at may lindol at
eulog na casama at maraming bahay ang lu-
magpac dito sa Cavecera sa Bayan, at sa li-
nang, at nasira pati ang bubung ng crusero,
at ang tubig sa loob ng simbahan, ay han-
gang binte, at quinabucasan sabado ay wa-
lang nag Misang Parí sinuman, at lunod
na totó ang mga tubig, at ang bajâ ay lu-

mampas pa ng may isang vara sa ibabao ng
tulay ng Alitauo sa munting Bayan, at ang
mga nalunod dito sa Cavecera ay si D. Cris-
tobal Jacela, Analino Jacela, Doroteo Rea,
Fernando Rea, Hermogenes Calbindra, Ber-
nardino Llonardo, at ang quinaguibaan ng
Bahay sa Lucban na namatay ay may walo
Catao, ang lumagpac na bahay dito... at sa
Lucban. At dito sa 17 de Nov. á las 4
ng hapon lumindol ng malacas na totoo at
may ugong na casama. Dito sa 28 ng
Enero de 74 dumating dito sa Cavecera ang
Excmo. Sr. Capitan General sa Maynila
na si D. Juan Alaminos, na sinalubong
hanggang Malinaw ng Sr. Alcalde na si D.
Juan Alvares y Guerra, pati musica na de
acabayo, at buhat sa castillo ay sinalubong
ng pallong hanggang simbahan, at pag pu-
soc sa simbahan ay quinanta ang tedeum
at pagcatapos ay tuloy sa Casa-Real, at quina-
gabihaan ay walang tahan ang serenata, at
nagsinde ng palma de Fuego at ibatibang
mga catuwaan, at sa tapat ng Casa-Real
ay isang torda mayroon na pahiyas ang mga
bahay-bahay, at luminarios na doble at ang
baile sa Casa Real at Tribunal, at quinabu-
casan ay lampas sa Sariaya.

Ang regalo ng taga Tayabas ay isang car-
gang cacaw, ang Pagbilaw ay cacaw rin, sa
Lucban ay isang guloc at isang dulos, at
isang caja ng cigarrillo. Dito sa buan ng
Marzo nag utos ang gobierno, na magtanim
ng cahoy na bulaclac sa mga tabi ng mga
camino Real ó cabulusan dito sa boong Fi-
lipinas. Dito sa buan ng Marzo, binago't
pinag dalawang Nayon ang Palale at pina-
gawaang S. Vicente at San Agustin. Dito
sa 8 ng Marzo pinunuan ang pag cacapez ng
salaming de color ng mga bintana ng sim-
bahan nitong Cavecera.

Dito sa 21 ng Marzo umalis na ang Capi-
titan General sa Maynila at napa sa España,
at malaquing despindir ng mga castila. Dito
sa 29 ng Marzo Domingo de Ramos nag-
Estacion General sa mga Lansangan at dati
ay hindi. Dito sa 5 ng Abril iniba sa da-
ting lugar ang sabungan, ng pasco ng pag-
cabuhay, at ngayon sa may casa Real, at ca-
sama pati sa procision ng salubong si S.
Juan, Santa Maria Magdalena, at santa Be-
ronica. Dito sa 18 ng Abril pinag sacahan
ng Juez ang nayon ng Dupay at pinag da-
lawang pangalan at ginawang S. Juan Evan-
gelista, at Lopez at gayon din ang nayon
ng Domoit ay ginawang S. Mateo, at ang
Ybaba ay Ygnacio sa Ylaya.

Dito sa 29 ng Abril dumating dito sa Ca-

LOS FILIPINOS

1011-1013 SAN FERNANDO
Maynila, K. P.

Malugod naming ipinatatalastas sa inyo na kami'y nagbi-
bili ng Cemento, ng mga putol ng bakal, ng mga planchang
bakal na galbanisado, ng mga tornilyo, ng mga pakò, ng mga
bisagra, ng mga pasador, ng mga serradura, ibp.

Mariano Lim Manapat, Gerente.

G. GERONIMO SANTIAGO,
Inihalal ng bayan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal"

vecera ang Sr. Obispo sa Camarines na si Fr. Francisco Gainza, ang Secretario at Compesor ay si Padre Eugenio Castila ang pajes ay si Padre Laoriano Berfomay, misa at isang walang misang pajes ni Padre Tomas.

Dito sa 16 ng Mayo pinunuan ang pag mimisa sa Hermita ug Dolores ó S. Angustias primerong nag pamisa ay ang Alcalde D. Juan Alvarez Guerra, na ito,i, tuing viernes lamang, at ito,i, caloob ng Sr. Obispo. Dito sa 30 ng Agosto pinag sacahan ng Juez ang Nayon ng Talim at pinag dalawa, at guinawang Capistrano, ang Ylaya, at Zababallero ang Ybabá.

(Itutuloy)

Mga Paaralan ng Maynila

Superintendente: MR. LUTHER BEWLEY.

MGA PRINCIPAL

Manila High School: Mr. Ralph H. Worsley.
Philippine School of Commerce: Mr. Charles H. Storms.

Central School: Mr. Celsus Donohue.

Sampalok Intermediate School: Mr. Guillermo Santos.

Paco Intermediate School: Miss Mary T. Tormey.

Tondo Intermediate School: Mr. Robert E. Hall.

Azcarraga Primary School: Mr. Valentin Suva.

Ermita Primary School: Mr. Placido Tenorio.

Gagalanjin Primary School: Mr. Abelardo N. David
Herran y Singalong Primary School: Mr. Adriano de Leon.

Guipit Primary School: Mr. Miguel Antonio.

Cine-Empire

Palibhasa't dito inieestreno ang mga han-tog na Pelikula ng "Universal Film Co. Exch" ay siyang pinaka mainam na Cine. Inyo ngang pagsadyain at mapagkikita ang katotohanan.

Intramuros Primary School: Mr. Angel Lakindanum.
Malate Primary School: Mrs. Rosa Yanson.
Meisic Primary School: Mr. Quirino S. Buenaventura.
Soler Primary School: Mr. Quirino S. Buenaventura.
Paco Primary School: Mr. José Topacio.
Pandacan Primary School: Mr. Arcadio del Rosario.
Hidalgo y Quiapo Primary Schools: Mr. Catalino Arabi.

Sampaloc Primary School: Mr. Vicente Diaz.
San Andres Primary School: Mr. Gervasio Eraña.
San Lazaro School: Miss Amanda Avanva.
San Nicolas Primary School: Mr. Tranquilino Buenaventura.

San Sebastian Primary School: Mr. Segundo Infante.

Sta. Ana Primary School: Mr. Pablo Cañiza.

Sta. Clara Primary School: Miss C. Mata.

Sta. Cruz Primary School: Mr. Eufacio Vega.

Santamesa Primary School: Mr. Luis Saracho.

Tondo, Moriones and Yango Primary School: Mr. Santos.

Zurbaran Primary School: Mrs. Feliza Vito.

Supervisor Academic: Mrs. Verna Hale.

Mga katulong: Miss Concepcion Rafols at Miss Pilar Nazareno.

Estados Unidos

Ang bansang ito, na noong 1910 ay 91,972,226 lamang ang mga tao niya, ngayo'y bumibilang na ng 101,208,315.

Ang mga "estado" na totoong kinamanghaan ang paglaki ay itong mga sumusunod:

Ang Nueva York na noong 1910 ay 9,113,614 lamang ang tao, ngayo'y 10,179,942; ang Pennsylvania na noong 1910 ay 7,655,111 lamang. ngayo'y 8,453,005; ang Texas na noong 1910 ay 3,896,554, ngayo'y 4,386,940 at ibp.

Dito'y hindi pa nabibilang ang mga bagong "estado" na napasanib, gaya ng Alaska, Hawaii, Puerto Rico, ibp.

PASANLAAN

NI

FAUSTO O. RAYMUNDO

Daang Ilaya blg. 641-645 pagliko sa Aceiteros
San Nicolas Maynila.

MATAAS humalagá sa isasanla, MABABA ang patubò, MADALING pagsanlaan at gayon din kung tubusan.

Nagbibili ng mga hiyas na BRILLANTE, PERLAS, GINTO at PILAK sa halagang lalong mura.

Sa pagpaparetrato ay dapat ka pong pumili ng mabuting mag ayos at niyaong lumalarawan ng makinis kaya't kuug pakukuha kayo ng retrato ay tunguhin ninyo ang

BOREAL STUDIO

477 JUAN LUNA

at bukod sa tatanggapin kayo ng boong lugod ay masisiyahan pa kayo sa gawâ rito.

DR. JUAN NOLASCO,
Inihalal ng bayan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal"

Mga Bagong Halál ng Bayan

Sa Munisipyo ng Maynila

1. Isabelo de los Reyes
2. Dominador Gomez
3. Mariano Galian
4. Tomas Mapua
5. Ramón R. Papa
6. Gerónimo Santiago
7. Juan Nolasco
8. Martin Ocampo
9. Honorio Lopez
10. Marcelo Eloriaga.

Diputado, Gobernador at Kagawad

Ambos Kamurines.—Kinatawan I pook: Gonzalo Escalante; II Sulpleio Cea; III Manuel Rey. Gobernador: Manuel Crescini. Kagawad: Severo Cea at José Borja.

Antike.—Kinatawan: Román Maso. Gobernador: Anakleto V. Jimenez. Kagawad: Exequiel Javier.

Bataan.—Kinatawan: Pedro Rich. Gobernador: Conrado Lerma. Kagawad: Claro Pascual.

Batanga.—Kinatawan I pook: Ramón Diokno; II Pablo Borbon; III Benito R. Katigbak.

Bohol.—Kinatawan I pook: Celestino Gallares; II Macario Luman; III Filemon Casenas. Gobernador: Eutiquio Boyles. Kagawad: Miguel Oppusin.

Bulakan.—Kinatawan I pook: Mariano Escueta; II Ricardo Gonzalez.

Kagayan.—Kinatawan I pook: Vicente Fernandez; II Miguel Concepción. Gobernador: Honorio Lasam. Kagawad: R. A. Tuyuan.

Kapis.—Kinatawan I pook: Antonio Belo; II Leopoldo Alba; III Leonardo Festin. Gobernador: Simeón Mobo. Kagawad: Manuel Arnaldo.

Kabite.—Kinatawan: Emiliano Tria Tirona.

Sebu.—Kinatawan I pook: José Hernaez; II Sergio Osmeña; III Filemón Sotto; IV Alejandro Ruiz; V Mariano Jesús Cuenco; VI Miguel Raffinán; VII Tomás Alonso. Gobernador: Manuel Roa. Kagawad: Arsenio Limaco at Miguel Abad.

Ilokos Norte.—Kinatawan I pook: Vicente Llanes; II Melchor Flor. Gobernador: Cayetano Ligot. Kagawad: Silvino Albano.

Ilokos Sur.—Kinatawan I pook: Alberto Reyes; II Ponciano Morales; III Eustaquio Purunganan. Gobernador: José Villauueva. Sub-Gobernador (Abra): Julio Borbon. Kagawad: José Velmonte.

Iloilo.—Kinatawan I pook: José M. Arroyo; II Crescenciano Lozana; III Nicanor Gregorius; IV Tiburcio Lutero; V Juan de León.

Isabela.—Kinatawan: Mauro Verzosa.

Laguna.—Kinatawan I pook: Feliciano Comez; II Crisanto M. Guysayco. Gobernador: Juan Cailles. Kagawad: Marcial Almario.

La Union.—Kinatawan I pook: Juan T. Lucero; II Valerio Fontanilla. Gobernador: Mauro Ortiz. Kagawad: Ambrosio Asprer at Anastacio Casuga.

Leyte.—Kinatawan I pook: Miguel P. Velozo; II Dalmacio Costas; III Segundo Apostol; IV Ruperto Cunanan.

Maynila.—Kinatawan I pook: Antonio Montenegro; II José G. Generoso.

Mindoro.—Kinatawan: Mariano P. Leuterio.

Misamis.—Kinatawan I pook: Gregorio Borromeo; II Ramon B. Nery. Gobernador: Isidoro Rillas. Kagawad: Pedro A. Pacana.

Nueva Ecija.—Kinatawan: Isidoro Gonzalez.

Negros Occidental.—Kinatawan I pook: Lope P. Severino; II Rafael Alunan; III Gil Montilla.

Negros Oriental.—Kinatawan I pook: Restituto Vellegas; II Felipe Tayco. Gobernador: Enrique Villanueva. Sub-Gobernador: Tomas Padayhag. Kagawad: Jesús Montenegro.

Pulawan.—Kinatawan: Manuel Sandoval.

Kapangpangan.—Kinatawan I pook: Eduardo Gutierrez David; II Pedro Abad Santos.

Pangasinan.—Kinatawan I pook: Modesto Sison; II Aquilino Banaag; III Teodoro Gomez; IV Alejandro Gomez; V Bernabe Guzman.

RESTAURANT 'Dimas-Alang'

Blg. 555 Nueva, Binondo.

May malinis at mabuting
pagkain.

Mura at maaaring magdala kahi't
saang bahay o kawanihan.

Gregorio Yu-Chuco y Herederos

ALMACEN DE TEJIDOS Y
MATERIALES PARA ZAPA-
TERIA Y CHINELERIA ::

Calle San Vicente Nos. 219 y 221
MANILA & ILOILO

G. MARCELO ELORIAGA,
Inihalal ng banyan na maging Konsehal sa
"Hunta Munisipal"

Rizal.—Kinatawan I pook: Arcadio Santos;
II E. Santos. Gobernador: Eulogio Rodriguez.
Kagawad: José Bernabe at Andres Gabriel.

Samar.—Kinatawan I pook: Pastor Mendiola;
II Pastor Zalazar; III Pedro Lagay.

Sorsogon.—Kinatawan I pook: Manuel Escudero;
II Amancio Aguilar.

Surigao.—Eusebio Tiongeo.

Tarlak.—Kinatawan I pook: Luis Morales; II.
Cayetano Rivera.

Tayabas.—Kinatawan I pook: Alfonso K. Recto;
II Gregorio Nieva. Gobernador: Máximo Rodri-
guez. Kagawad: Abadilla at Garcia.

Sumbales.—Kinatawan. Guillermo F. Pablo.
Gobernador: Lauro Barretto. Kagawad: Baldo-
mero Achacoso.

Karunungan Arabe

Ito'y isang kwento at sapagka't may iniulat na
aral ay minagalng naging isapitak niring *Pat-
nubay ng Bayan*. Eto nga:

Hwag kang magsasabi kailan mau tungkol sa
iyong makikita na: "Ito'y mabuti; ito'y masama"
Aalalahanin mong parati, na lahat ay kailangan
at ang mabuti't masama ay mga salitang mag-
katugón. ¿Nálalaman mo ba ang kasaysayan ni
Abrahin Al Mamsur?

Siya'y isang taong banal at matalino, sunda-
long matapang, lalaking mabait, nguni't may
ugaling mamintas sa balang masumpungan.

Minsan ay nasok sa isang silungang hayop,

Ibig ba ninyong magkaroon ng mga maiinam na
kasuutan ayon sa bagong panahon? Kung gayon,
magsadya kayo sa patahian ni

Isaias Alvaran

606 Azcárraga, Tondo.

MANILA.

at nagalit nang makita niyang nagkalat ang mga
bahay gagambá.

¿Auóng kabuluhan ng mga hayop na iyan na
nagpapaduugis sa mga tahauan? ¿Sa anong dahil
nilikhá ni Allah (ng Dios) ang mga gagambang iyan?
—¿Sa anong kaparaanan magagamit ng mga
alagad?

Siyang pagdating ng isa sa kaniyan mga lingkod.

Panginoon: sumakay ka pò sa iyong kabayo at
iyong takbuhin ng walang pahinga ang Midina.
Ang kaaway mo pong si Ahmed ay dumarating
na galing sa dakong kanluran, at may kasamang
makapal na kabayuhan. Ang tangi mo nga pong
ikaliligtas sa kamatayan ay ang tumakas ka pò.

Si Abrahin ay sumakay sa kabayo at nagtu-
mulin. Nguni't hinabol siya ng kanyang mga ka-
away, at may ilang oras nang hinahagupit niya ang
kanyang kabayo ay napatá at nápalugmok sa lupa.

—¿Paanong pagtakas?—Hinabol siya nina
Ahmed: sandali na lamang at aabutan na siya.
At ang kapatagang yaon ay luwal na walang
kahoy ni anomang kanlungan.

Noo'y nakasulyap si Abrahin ng isang lungá
sa tabí ng daan at siya'y sumuot doon. Bahagyá
na siyang napasuot ay siyang paggawá ng bahay
ng isang gagambang malaki sa bungangá noon,
hanggang sa natakpan ang násabing bungangá.

Nagsidating sina Ahmid.

Nagsitigil sa harap ng lunggá.

—Nárito kayá?

Ihwag nating siyangin ang panahon. Hindi
maaaring mapariyan. ¿Di ba ninyo nakikita na
ang bungangá niya'y natatakpan ng bahay-
gagambá?

At ang kabayuhá'y nagsilayó.

Si Abrahin ay lumuhod at nagbadyang:

¡Salamat, Panginoon! Iniligtás mo pò ako at
tuloy itinuró mo pò sa akin na walang di may
kabaluhan sa iyo pong nilikhá. Kungdi sa ga-
gamba ay nápasa kamay sana akó ni Ahmid.

LA PAZ Y BUEN VIAJE

SOCIEDAD EN COMANDITA

Acciones al alcance de todas las fortunas
Desde UN PESO cada accion.

Bajo la Gerencia y Administración de Teodoro Sandiko.

Fabricacion de Tabacos y Cigarrillos de menas y marcas exquisitas y a precios modicos.

Oficina Central: Asunción 429. Manila, Tel. 8041.

KGG. MARIANO BANTING.

Kawaní sa Kágawaran ng "Public Library"; Pastor ng "Iglesya Ebanhelika Independiente"; matalinong manunulat; katulong nitong pahayagang "Patnubay ng Bayan" at kagawad ng dalawang marangal at makabayang Samahang "Kasilawan" at "Ang Pagkakaisa".

Mga punong kahoy na nabubuhay ng daan-daan at libo-libong taon

Ang punò ng:

Olmo —	mulá sa	300	hangang	350	taon.
Akasya—	" "	300	" "	400	" "
Ensina—	" "	400	" "	500	" "
Alerse—	" "	500	" "	800	" "
Tilo—	" "	500	" "	1000	" "
Pino—	" "	700	" "	1200	" "
Tejo—	" "	2000	" "	3000	" "
Drago—	" "	3000	" "	5000	" "
Baobab—	" "	2000	" "	5000	" "

(Sipi sa Bailly Bailliere).

CARLOS ORTIZ

OPTICO CIENTIFICO
Manglilitis ng mata

24 ESCOLTA (sa itaas)

Huag kayong bumili ng lente ni salamin na di muna dalawin itong **Gabinete Optico**.

May mga kawaning matalinong ganap, wagas at dalisay sa hatol ng lalong mga bantog na doktor sa mata.

Kung ibig ninyo ay maaaring tumawag kayo sa **Telepono 939**, at magagragado ang inyong paningin, sa inyong sariling tahanan.

Pagtulog ng mga bata

Hangô sa Revistang "Blanco y Negro" na naukol sa ika 9 ng Abril ng 1916.

Ang matiyagaug pagsisiyasat na ginagawâ ng isang "comision" ng mga Médico at pedagogo na inibalal ng Gobierno upang sumiyasat sa mga Escuela ng Suecia ay nagpapatotoong ang mga batang hindi nangakakatulog ng sapat sa kanilang kailangan, ang 25 por 100 sa mga ito ay lubhang masasaktin kay sa iba.

Alinsunod sa sabi ng nabanggit na comision ang tulog na kailangan sa mga batang nagsisipag-aral ay itong sumusunod:

Sa mga batang may 4 na taóng gulang ay 12 horas.	
" " " " 7 " " " " 11 "	
" " " " 9 " " " " 10 "	
" " " " 12 " " " " 9 "	
" " " " 15 " " " " 8 "	

Ang anemia, ang pagkakulang ng dugò at ang panghibinâ ng katawan ay malimit magmulâ sa pagkukulang ng tulog.

(Padalâ ni G. Marcos Diaz).

Paunawa

Sinomang ibig sumuskribí rito sa "Patnubay ng Bayan" ay sumulat kay S. G. Calderón, 705 T. Alonso, Sta. Cruz, Maynilâ. Mañari pang sumuskribí mulâ sa blg. 1. Pauna ngâ lamang ang bayad.

MANUEL DE LEOS

KILALANG GURO SA PANANAHI

Naging unang mananabas sa "White House"

Yumayari ng mga kasuutan sa loob ng 8, 12, 24 na oras sa kasiyahang loob ng nagpapagawa. Ang tabas ay sunod sa moda. Tumatanggap sa Europa't Amérika ng maiinam na kayo gaya ng lana, sutla, ibp.

474 J. Luna, Bihundok.

Tel. 8157.

INTERNATIONAL STUDIO

May mga telong walang kahalintulad na maiinam at ayos sa bagong panahon.

Ang manunukláy ay ang lubhang kilalang si NENA IGOY.

89 Escolta.

Manila.

BERNABE STUDIO

Salcedo, Blg. 708, Sta. Cruz,
MAYNILA, E. P.

Araw-araw ay rumeretrato mula sa a las 9 ng uma-
ga hanggang a las 3 ng hapon at tumatanggap ng mga ga-
waing nauukol sa bagay na itó, gaya ng **Ampliación,**
Reproducción, Opalinas, Alfileres, Revelaciones, Copias,
FOTOGRABADOS, AT ZINCOGRAFIA, ibp.

P. O. Box. Blg. 973.
TELEFONO, 3216.

Walang bayad sa pasuklay.

ANG HALAGA SA MGA *GRUPO* AT IBANG MGA BAGONG PARAAN AY
AYON SA PAGKASUNDUAN.

Ngayo'y may lalong pag-uurungan sa dakong pinagreretratuhan.

Libreria y Encuadernacion

DE

SOFRONIO G. CALDERON

705 Teodora Alonso, Sta. Cruz, Manila.

Nagbibili ng mga nobela sa Kastila't Tagalog.
Nagbibili ng mga kuaderno, pods, lapis, tinta, ibp.
Gumagawâ ng mga kahon para sa damit, sapatos, sombrero, pabangô, pulbos, gamot, ibp.
Gumagawâ ng mga karpeta.
Nagbabalat ng mga aklat sa isang paraang mura, mabuti, maganda at matibay.

La Tableria de P. y F. Jacinto

NAGBIBILI ng lahat ng uri ng kahoy rito.
GUMAGAWA ng sarisaring "muebles" na pa-
sadya at sang-ayon sa ibiging ipagawa.
YUMAYARI ng mga pang pinto, pang bin-
tana, ibp.
LAHAT ay mura at ayon sa kasunduan.
TUMAWAG sa telepono 8131.

JUAN LUNA 954-962, TUNDO.

"KASIKATAN"

Gawaan ng **SIKULATE**

NINA

RESURRECCION AT KAPATID

Daang J. Rizal, Mandaluyong, S. P.

Masarap at sarisaring hugis at laki ng sikulateng
yari sa makina at ginagamitan ng pulos na magaling
at piling KAKAW.

Bilang patotoo ng kanyang kasarapan at kagalingan
ay nagtamo ng **UNANG GANTING PALA** (Medalla de
Oro) sa Exposiciong kararaos pa lamang sa Maynila,
1914.

Ang nangagbibili sa Maynila.

Almacen "Anak-Pawis" Echague. Tindahan "Pana-
hon na". Aceiteros. Dulceria "La Mariposa",
Trozo, ath.

• • "El Porvenir" • •

Imprenta y Libreria,
Papeleria

Objetos de Escritorio.

429—Solér. Trozo—429.

DIRECCION TELEGRAFICA JOB.

CLAVE ABC 5.A. ED.—TEL. No.....

Admite toda clase de trabajo de impresion y encuadernacion.

WALA NANG UBAN

Sa pangpaitim na "The Black Bird" na bagong katha ay mapaiitim at mapagaganda ang buhok.

Kahima't magpawis, mabasa at maligo ay di kumukupas ni nag-iiba.

Hindi nakakamancha ng mga damit ng mga likmuan ni ng mga punda ng mga unan.

Dalawang pung minuto lamang na isasagawa.

At sa adhikang maipakilala sa madla ay ipinagbibili namin ngayon dito sa Maynila ng P 0.60 lamang ang isang kahita,

Sa mga bilin na buhat sa lalawigan ay magdaragdag ng P 0.10 dahil sa selyo.

TANGING KATIWALA SA PILIPINAS.

BAZAR DE I. OHGA

312 & 314 Carriedo.

Maynila.

Pitak ng Korreo 893.

PILIPO MALAYO OPTICAL CO.

NAMAMATNUGOT: SI G. FELIPE E. JOSE.

Consultorio Optico: FARMACIA REYES

BAUTISTA, PANGASINAN, K. P.

Sila'y tumitingin ng walang bayad ng mga kapansanan sa mata.

Gumagawa ng mga salamin na ikagagaling ng paningin.

Sila'y may mga salaming AMBAR, AHUMADO at AZUL na paraparang malamig sa mata.

Mayroon din naman silang salamin na "TORIK-BI-VISTA".

Ang kanilang yari ay mura at tinatapos na madali ang anomang pasadya.

Ipinagtatagubilin namin sa aming mga mangbabasa.